

**BANKA ÇÖZÜMLEME SÜREÇLERİ VE BANKACILIK
SİSTEMİNİN YENİDEN YAPILANDIRILMASINDA
KURUMSAL İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON:
TÜRKİYE DENEYİMİ**

Dr. Hicabi ERSOY

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Türkiye

Sunum Kapsamı

Bankacılık krizlerinin özmlenmesi

- Kurumlar arası işbirliği ve koordinasyon,
- Türkiye deneyimi

Bankacılık Krizleri;

- Genel olarak finansal liberalizasyonla özdeşleştirilmiş,
- Yanlış makroekonomi politikalarına, döviz kuru rejimlerine ve dışsal şoklara bağlanmaya çalışılmış,
- Krizlerin bankacılık sisteminin yapısal kırılganlıkları ile ilişkisi daha az dikkate alınmıştır.

Bankacılık Sisteminin Yapısal Kırılganlıkları

- Piyasa disiplininin zayıflığı,
- Kredi kültürünün gelişmemiş olması,
- Yargılama, iflas ve tasfiye yasalarının yetersizliği,
- Düzenleme ve denetleme sistemlerinin yetersizliği,
- Otoritelerce alınan kararların şeffaf olmaması,
- Kurumsal yönetişimin ya da yönetimde etkinliğin bulunmamasından kaynaklanmaktadır.

Diğer taraftan;

- **Kredi analiz süreçleri,**
- **İstihbarat,**
- **Risk Yönetimi (likidite, faiz, kur, piyasa riskleri)**

uygulamalarının değişen şartlarda yetersiz kalması sistemdeki diğer bir kırılmalılıktır.

Bu Bağlamda Kötü Yönetim

Bankalarla ilgili otoriteler ve bankaların yönetsel ve organizasyonel yapılarının sistemik problemler karşısında gecikmeden tepki verebilecek esnekliğe sahip olmamasıdır.

Sorunlu Bankaların özmlenmesi ve Kriz Yönetiminde

- Sistemik risklere karşı etkin bir Şekilde ve nasıl tedbir alınacağı,
- Sektördeki sorunların ekonomiye olumsuz etkilerinin nasıl en aza indirileceği,
- Bankaların nasıl yeniden krlı ve sağlıklı hale getirilebileceği ve
- Krizlerin maliyetinin nasıl sınırlı lde tutulabileceği sorunlarına çözüm aranmalıdır.

Krizlerin Büyümesinin ve Kontrolden Çıkmasının Önlenmesi

- Acil tedbirlerin uygulanması,
- Makroekonomik politikaların uygulamaya konulması,
- Bankacılık sektörünün yeniden yapılandırmaya tabi tutulması,
- Kurumsal düzenlemelerin yapılmasına bağlı bulunmaktadır.

Acil Önlemler

Bankacılık Krizlerinin Çözömlenmesinde Acil Önlemler

Likidite
Destegi

Devlet
Güvenceleri

Tasfiye /
Yeniden
Yapılandırma

Makroekonomik Politikalar

Döviz kurlarının aşağıya çekilmesi için gerekli para politikası uygulamaları ile diğer makroekonomik tedbirlere ihtiyaç bulunmaktadır.

Bankacılık Sisteminin Yeniden Yapılandırılması

Büyüme hedeflerinin tutturulabilmesi ve makroekonomik istikrarın sürdürülebilmesi için kapsamlı bir yeniden yapılandırma programının hazırlanarak uygulamaya konulması gereklidir.

Kurumsal Düzenlemeler

Finansal Krizlerin
Çözömlenmesinde
Kurumsal Düzenlemeler

Etkin Denetim

Etkin Düzenleme

Bir Krizin Başarıyla Çözömlenmesi

- Reformların zamanlaması, sürekliliği ve uygulamadaki kararlılık,
- Populist olmayan reform ve önlemler ile acı reçetelere uyulmadaki isteklilik,
- Kamuoyu desteği,
- Karar alıcıların toplumsal ve politik baskılara karşı gösterecekleri direnç,
- Otoritelerin krizi yönetmekteki kurumsal kapasitesine bağlı bulunmaktadır.

Türk Bankacılık Sektöründe Yeniden Yapılandırma

1999 yılından itibaren uluslar arası uygulamalar paralelinde düzenlemelere gidilerek;

- Bir taraftan bankacılık sisteminde uluslar arası standartlara uyum sağlanması,
- Bir taraftan da 2000-2001 krizlerinin ortaya çıkardığı sorunların çözümlenmesi hedeflenmiştir.

“Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma Programı”

- Kamu bankalarının finansal ve operasyonel açıdan yeniden yapılandırılması,
- Krizlerden olumsuz etkilenen özel bankaların sağlıklı bir yapıya kavuşturulması,
- Bankacılık sektörünün daha etkin ve rekabetçi bir yapıya kavuşturulması için düzenleme ve denetleme sistemlerinin etkinliğinin artırılması,
- TMSF bünyesindeki bankaların çözüme kavuşturulması amaçlanmıştır.

Kamu Bankalarının Yeniden Yapılandırılması

- Hazine tarafından kamu bankalarının sermayeleri güçlendirilmiş,
- Görev zararı alacakları ödenmiş,
- Bu zararların tekrar oluşumunu önlemek için yasal düzenlemeler yapılmıştır.

Özel Bankaların Sağlıklı Bir Yapıya Kavuşturulması

”Özel Bankaların Sermayelerinin Güçlendirilmesi Programı” ile;

- Sermaye yetersizliği tespit edilen bankalarla ilgili önlemler alınmış,
- Sermaye yapılarını kendi kaynakları ile güçlendirmeleri ve piyasa risklerini sınırlandırmalarına ağırlık verilmiştir.

Düzenleme ve Denetleme Sistemlerinin Etkinliğinin Arttırılması

- Sermaye yeterliliği,
- Risk yönetimine ilişkin düzenlemeler,
- Kredi ve iştirak sınırları ile karşılıklarla ilgili düzenlemeler,
- Muhasebe standartları, bağımsız denetim ve devir/birleşmelere ilişkin düzenlemeler,
- Banka sahip ve yöneticilerinin sahip olması gereken niteliklere ilişkin düzenlemeler,
- Özel finans kurumlarına ilişkin düzenlemeler,
- Yabancı ülkelerle denetim ve işbirliği anlaşmaları,
- Kurumlar arası işbirliği ve kordinasyonun geliştirilmesi hususlarında yoğunlaşmıştır.

TMSF Bünyesindeki Bankaların  z me Kavuşturulması

- 1997 yılından itibaren 22 banka TMSF'ye devredilmiş,
- Bu bankalar (Birleşik Fon Bankası A.ř. ve Türk Ticaret Bankası A.ř. hariç) yeniden yapılandırılarak birleştirme, satış ve doğrudan tasfiye gibi yöntemlerle sistem dışına çıkarılmıştır.

Fonun Çözümleme Faaliyet Gelirleri (Milyon USD)

	31.12.2005'e Kadar	2006 Yılı	31.12.2006 Toplam
Çözümleme Gelirleri	6.459	6.890	13.349
<i>- Takipli Alacaklardan Yapılan Tahsilatlar</i>	4.534	6.035	10.569
<i>- İştiraklerden Yapılan Tahsilatlar</i>	538	55	593
<i>- Gayrimenkul ve Menkullerden Yapılan Tah.</i>	380	85	465
<i>- Fon Bünyesindeki Bankalardan Yapılan Tah.</i>	790	705	1.495
<i>- Diğer</i>	217	10	227
Finansal Gelirler	505	85	590
Toplam	6.964	6.975	13.939

Sonuç

- **Bankacılık krizlerinin etkilerinin ve kamuya maliyetinin büyüklüğü, krizin nasıl yönetildiği ve ne şekilde çözümlenmeye çalışıldığı ile yakından ilgilidir.**
- **Topluma maliyetin sınırlandırılabilmesi için acil politika önlemlerinin alınması gereklidir.**
- **Sorunlu finansal kuruluşların tasfiyesi veya yeniden yapılandırılması konusunda kararlı olunmalıdır.**

Çözümleme Süreçlerinde Şu Hususların Altı Çizilmelidir:

- Bankacılık krizlerinin çözümlenmesi yönetsel bir sorundur.
- Bankaların zararlarının başlangıçtan itibaren gerçekçi olarak kabullenilmesi gerekmektedir.
- İlgili kurumlar arasında koordinasyon ve işbirliği bulunmalıdır.

Kurumlar Arası İşbirliği ve Koordinasyon Türk Bankacılık Yasasında Yer Almıştır

Yasada:

- Etkin ve şeffaf bir finansal sistem oluşturulması,**
- Bankaların kurumsal yönetim ilkelerine uyum seviyesinin gözetimi,**
- Finansal piyasaları düzenleyen ve denetleyen kurumlar arasında bilgi paylaşımı, işbirliği ve koordinasyonun sağlanması amaçlanmıştır.**

Bunu Teminen Yasa Kapsamında

- **Finansal Sektörün Geliştirilmesi,**
  - **Bankaların Yerinden Denetim ve Gözetimi,**
  - **Kurumlar Arası İşbirliği ve Koordinasyonun Sağlanması,**
  - **Finansal Sektör Komisyonu Oluşturulması**
  - **TMSF ve BDDK arasında Eşgüdüm Komitesi Kurulması**
- sağlanmıştır.**

Sonuç Olarak:

Türk finans sektöründe 2000 ve 2001 yıllarında yaşanan krizlerden günümüze uzanan süreçte yapılan çalışmalarla;

- **Krizlerin maliyetinin azaltılmasında başarıya ulaşılmış,**
- **Önemli bir tecrübe birikimi ve kurumsal hafıza oluşmuştur.**